

појединци него групе и то оне највеће чији се утицај и највише осећа у друштвеном животу. Но и поред својих мана, пропорционални систем је данас у експанзији јер је више у духу плуралистичке демократије у којој постоји више странака – вишестраначки систем док већински избори подстичу смањивање странака и воде двостраначком систему.

в) Мешовити систем

Пошто и већински и пропорционални систем имају својих мана, као најбоље решење за расподелу представничких мандата се предлаже мешовити систем који представља комбинацију једног и другог. Са мешовитим системом се добија компромисно решење јер се узима оно што је добро и у једном и другом систему расподеле мандата.

Захваљујући овој комбинацији се применом пропорционалног система постиже идеал правде док примена већинског система погодује формирању чврсте парламентарне већине. Тако слабост пропорционалног система (увођење великог броја политичких странака у парламент што отежава формирање парламентарне већине и доводи до лабавих коалиционих влада) отклања већински систем јер он погодује већини, сигурније је обезбеђује у парламенту. Такође је већински систем бољи од пропорционалног јер је наклоњен појединцу који се бира, док овај (пропорционални) фаворизује странке, што није добро јер се тако појављује као систем који представља странке а не грађане. Но и пропорционални систем има предности над већинским јер је правичнији од њега зато што омогућује да у парламенту сви буду пропорционално заступљени сразмерно својој изборној снази, што је свакако боље решење од оног (у већинском систему) где победник добија све, а побеђени ништа. Мешовити избори су данас карактеристика немачког изборног система али су примењени и на првим вишестраначким изборима 1993. године за Државну думу Руске федерације и, својевремено, код нас на првим савезним изборима (маја 1992. год.) за Веће грађана Савезне скупштине СР Југославије.

У Немачкој се Бундестаг – доњи дом парламента (са 656 посланика) бира тако што се цела земља дели на мале изборне јединице, где се примењују униноминални избори и систем релативне већине за расподелу мандата, и на велике изборне јединице где се примењује пропорционални систем, односно гласање за земаљске листе. Бирачи тако два пута узастопно гласају јер имају по два гласа од којих један дају неком од кандидата у изборној јединици, док други дају једној од земаљских листа које истичу политичке странке. После завршеног